

Predgovor

Cilj udžbenika je da pruži adekvatna saznanja iz oblasti upravljanja investicijama za obim edukacije studenata Privredne akademije u Novom Sadu, ali i drugim korisnicima koji se bave ovom problematikom.

Radi poboljšanja rada i uslova na području upravljanja investicijama i potrebom za naučnom argumentacijom i povezivanjem sa realnim svetom, ovaj udžbenik ima smisla. Sva istraživanja na području upravljanja investicijama moraju biti zasnovana na metodologiji koja će maksimalno uvažavati specifičnosti njenih pojedinih delova, tako da se segmenti pojedinih investicionih projekata utvrđuju u zavisnosti od delatnosti.

Udžbenikom su obuhvaćena teorijsko-metodološka, u praksi proverena, saznanja iz oblasti upravljanja investicijama. Razmotrene su relevantne teorije povrata i prinosa pri planiranju i odvijanju procesa investiranja, kao i ključnih elemenata poslovnih finansija, ali naš glavni motiv je u nastojanju da se ukaže na „puteve” kako one mogu da se primene u stvarnom svetu.

Prvi deo rada je posvećen problematici osnovnih obeležja privrednog rasta i razvoja sa aspekata uticaja akumulacije na: sastav kapitala, nivo dohotka, potrošnju i ekonomski rast. Posebno su obrađene investicije u teoriji razvoja i njihovi oblici; faktori i izvori privrednog rasta; odnosi stope rasta i investicija; predstavljeni su i najvažniji problemi ekonomskog rasta i razvoja, kao i međuzavisnost stope štednje i dinamike privrednog rasta.

U drugom delu su obrađeni sledeći problemi iz područja investicija: značaj hartija od vrednosti u savremenim ekonomskim sistemima; konjunktura i privredni rast; mehanizmi monetarnog regulisanja; mehanizam kamatne i profitne stope. Posebno je obrađeno područje finansijskih tržišta i finansijskih instrumenata (funkcionisanje tržišta kapitala; kratkoročne i dugoročne HOV; finansijski derivati), kao i regulatorni i nadzorni organi na finansijskim tržištima.

Treći deo se odnosi na procenu tokova gotovine, posebno vremenska vrednost novca i njeno merenje. Hipotezi o efikasnom tržištu posvećeno je nešto više prostora, zbog izuzetnog značaja korištenja informacija na

tržištu kapitala, na područjima investiranja i špekulacija. Svrha ovakvog prilaza proizilazi iz činjenice da je kod nas vrlo aktuelno pitanje zavisnosti cene akcija od nivoa dostupnosti informacija.

Četvrti deo je u celini posvećen metodologiji utvrđivanja vrednosti trajnog kapitala, posebno finansijskih instrumenata sa fiksnim prinosom: procena vrednosti obveznica, njihov kreditni rejting, izračunavanje cene običnih akcija (modeli) i kvantitativnoj analizi hartija od vrednosti.

U petom delu detaljno su analizirani međusobni odnosi rizika i prinosa od investiranja. Upravljanje rizikom i procena finansijskih sredstava sadrži: kategorisanje rizika, upravljanje rizikom, investicioni proces, određivanje cene uloženog kapitala, obeležja portfolija, učešće imovine u portfoliju, povrat portfolija (prihod portfolija, vrednovanje kapitalne aktive, tržišna linija hartija od vrednosti).

Šesti deo je posvećen analizi dugoročnog finansiranja kapitala sa stanovišta izvora finansiranja i kriterijuma za donošenje investicionih odluka. Sa te tačke gledišta, razrađena je potrebna stopa prihoda na investicije i akcije, troškovi duga, troškovi kapitala (ponderisani troškovi i porezi) i poreski tretmani hartija od vrednosti u Srbiji. Poseban deo udžbenika posvećen je upravljanju procesom investiranja, od pitanja kvaliteta upravljanja investicionim projektima; preko studije opravdanosti, cost-benefit analize, diskontne stope i cene efikasnosti; do analize finansijske isplativosti projekta, obračuna rashoda i rentabiliteta projekta, prelaska sa tržišnih na ekonomske cene, pokazatelja ekonomskog učinka, odlučivanja o finansiranju, te analize rizika i osetljivosti investicionog projekta.

Proizvodni potencijali i ulaganja elemenata proizvodnje u oblast trošenja, predstavljaju dinamične pojave koje zahtevaju teorijsku razradu i praktičnu implementaciju. Današnje vreme tehnike, nauke i tehnoloških dostignuća, kao i novi oblici organizacije rada, jasno ukazuju na potrebu sinhronizovanih akcija, jer svako zaostajanje na tom području nanosi višestruke negativne posledice. To znači da pred svakom investicijom stoje krupni zadaci, koji nedvosmisleno ukazuju na potrebu prelaza sa radno-ekstenzivnih na kapitalno-intenzivne delatnosti.